
Handläggare: Christopher Åberg
Sektor Teknik och service

Mottagare: Kommunfullmäktige

Bilaga A. Underlag till ställningstagande gällande behov av strategisk miljöbedömning

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Syfte	4
2	Metod	5
2.1	Strategisk miljöbedömning eller undersökning?	6
3	Bedömning gällande behov av undersökning	7
3.1	Slutsats	9
4	Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas	10
4.1	Undersökning	11

ORDLISTA¹

Miljöbedömning Ordet miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken används som ett samlingsnamn för förfaranden vid miljöbedömning för dels planer och program, dels verksamheter och åtgärder. En miljöbedömning innebär att miljöeffekter ska identifieras, beskrivas och bedömas vid planering av och beslut om planer och program eller verksamheter och åtgärder. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Undersökning Ordet undersökning i 6 kap. miljöbalken används som beteckning för den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en miljöbedömning ska göras eller inte göras. För både strategiska och specifika miljöbedömningar är den avgörande frågan för om en miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen, programmet, verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen syftar till att nå fram till ett svar på den frågan.

Strategisk miljöbedömning Strategisk miljöbedömning innebär att samråd genomförs, att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, och att hänsyn under beslutsprocessen tas till miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och det som framkommit i samråden. Strategisk miljöbedömning ska ha samma innebörd som ordet miljöbedömning i SMB-direktivet.

Miljökonsekvensbeskrivning En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram som en del av miljöbedömningsprocessen. Innehållskravet på miljökonsekvensbeskrivningen framgår av 6 kap. 11 § miljöbalken för strategiska miljöbedömningar och av 6 kap. 35 § miljöbalken för specifika miljöbedömningar.

¹ Naturvårdsverket (2023) – Strategisk miljöbedömning.

1 Inledning

Riksdagen beslutade den 22 juni 2022 ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV), där det bland annat krävs att kommuner upprättar en strategisk och långsiktig vattentjänstplan för att säkerställa en hållbar vattenförsörjning och avloppshantering.

Vattentjänstplanen ska ge en beskrivning av den långsiktiga planeringen av de allmänna VA-anläggningarna i Skinskattebergs kommun, för att säkerställa att invånarna har tillgång till trygga och hållbara vatten- och avloppstjänster.

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster 6c §:

Utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan

1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och

2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor. Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslaget huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas. Skyldigheten enligt första stycket 2 gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse.

Kommuner ska enligt 6 kap. 3 § i miljöbalken vid upprättandet av vattentjänstplanen göra en strategisk miljöbedömning gällande huruvida planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

1.1 Syfte

Strategisk miljöbedömning är processen att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekter vid arbete med och beslut om planer och program. Detta görs i syfte att integrera miljöaspekter i planläggningsarbetet. Alla planer och program omfattas inte av krav om strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. 3 § i miljöbalken, det finns därmed undantag.

Således behöver kommunen innan framtagning av en strategisk miljöbedömning först fastställa om vattentjänstplanen kan ge upphov till betydande miljöpåverkan och om planen överhuvudtaget omfattas av reglerna om miljöbedömning. Denna bilaga har framtagits i syfte att besvara dessa frågeställningar.

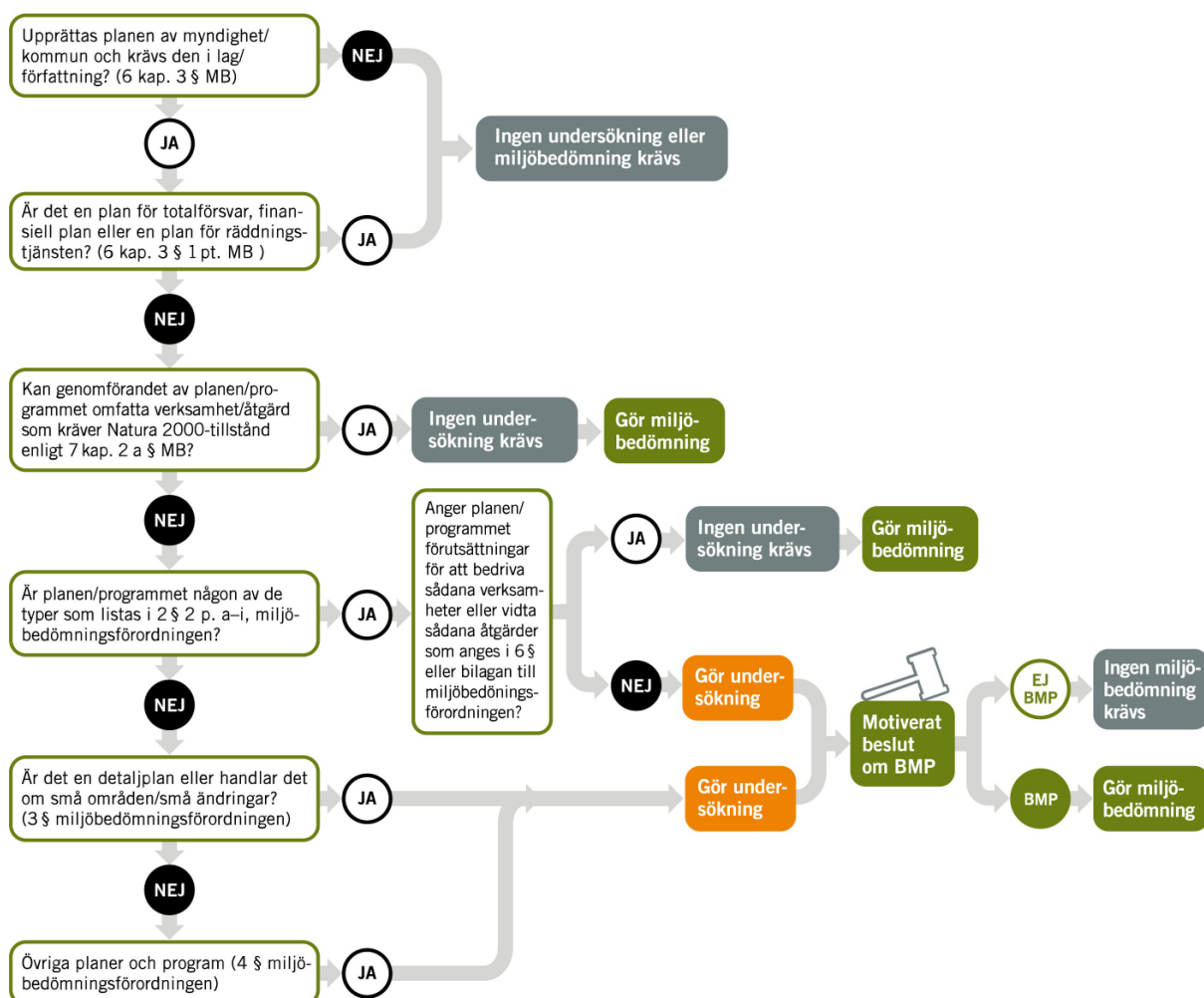
2 Metod

Eftersom vattentjänstplanen kan omfattas av lagkraven på strategisk miljöbedömning måste en bedömning göras för att fastställa om vattentjänstplanen omfattas av reglerna om strategisk miljöbedömning.

Nedanstående processschema har använts för att fastställa om planen omfattas av kraven på strategisk miljöbedömning eller huruvida en undersökning ska göras för att fastställa om en strategisk miljöbedömning behöver göras.

Bedömningen följer av Naturvårdsverkets process schema enligt Figur 1 nedan. Utfallet av bedömningen redovisas i kapitel 4.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1. Naturvårdsverkets processschema.

2.1 Strategisk miljöbedömning eller undersökning?

Bedömningen ovan kan ha tre olika utfall:

1. varken en undersökning eller miljöbedömning krävs,
2. en miljöbedömning krävs,
3. en undersökning avseende betydande miljöpåverkan ska göras för att bedöma om en miljöbedömning krävs.

Om Skinnskattebergs kommun inte redan vid identifiering kommer fram till att en strategisk miljöbedömning krävs måste en undersökning göras och ett undersökningssamråd hållas. Undersökningssamrådet hålls i frågan om planen medför betydande miljöpåverkan med berörda myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av vattentjänstplanen.

3 Bedömning gällande behov av undersökning

Följande kan konstaterats av ovan redovisat process schema.

Bedömning 1.

Då aktuell vattentjänstplan har upprättats av Skinskattebergs kommun ska planen bedömas enligt 6 kapitlet 3 § i miljöbalken.

Bedömning 2.

Vattentjänstplanen är **inte** en plan för totalansvar, finansiell plan eller en plan för räddningstjänst.

Bedömning 3.

Genomförandet av planen bedöms inte omfatta åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd, då aktuellt förslag på vattentjänstplan inte bedöms medföra några åtgärder som ska vidtas inom något Natura-2000 områden som finns inom kommunen.

Bedömning 4.

Följande punkter redovisas under 6 kap. 2 § 2:

En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

1. *genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller*
2. *planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är*
 - a) *ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,*
 - b) *en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),*
 - c) *en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),*
 - d) *en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,*
 - e) *en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,*
 - f) *en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,*
 - g) *en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),*
 - h) *en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller*
 - i) ***en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).***

Planen bedöms vara en av de listade typer i 2 § 2 punkten i miljöbedömningsförordningen. Planen bedöms vara typ i), markerat med fetstil ovan.

Bedömning 5.

Eftersom planen bedöms vara en av de listande typer som faller under 2 § 2 kan planen innebära en betydande miljöpåverkan. Planen bedöms dock inte ange några förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen.

3.1 Slutsats

Eftersom bedömningen från punkt 5 fastslår att planen bedöms vara en av de listande typer som faller under 2 § 2 men då planen inte anger några förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen, resulterar detta i att en undersökning krävs enligt miljöbalkens 6 kap. 5 § för att fastställa om planen kan antas medför betydande miljöpåverkan.

4 Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas

Syftet med undersökningen är att utreda om vattentjänstplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och därav kräva framtagning av en strategisk miljöbedömning. Undersökningen skall resultera i ett motiverat beslut om huruvida planen kan medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningssamrådet hålls med berörda myndigheter, i frågan om planen medför en betydande miljöpåverkan.

Om undersökningen och efterföljande samråd resulterar i att planen inte antas medföra en betydande miljöpåverkan behöver en strategisk miljöbedömning inte framtas.

6 kap 6 § och 7 § i miljöbalken anger följande:

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och

2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Beslut i frågan om miljöpåverkan

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

Undersökningen har utförts med stöd i 5 § miljöbedömningsförfordningen (2017:966) där det redovisas vad denna typ av undersökning skall utgå ifrån vid bedömning av om planens genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan.

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen

a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,

b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,

c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller

d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,

2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,

3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,

5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,

6. miljöeffekternas omfattning,

7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

4.1 Undersökning

För att kunna bedöma vattentjänstplanens effekter på människors hälsa och miljö måste denna undersökning först fastställa aktuella miljöaspekter, dessa utgår ifrån 6 kap 2 § i miljöbalken. Miljöaspekterna har använts som stöd vid framtagning av aktuella övergripande bedömningsområden för undersökningen, se Tabell 1.

Vattentjänstplanens bedömda påverkan på dessa områden värderas som: **positiv**, **ingen/neutral**, **negativ**, med en efterföljande motivering. Det bör noteras att vattentjänstplanen i sin nuvarande utformning inte har några VA-utbyggandsområden.

Tabell 1. Bedömda miljöaspekter

Övergripande bedömningsområden	Bedömd påverkan	Motivering
Globala mål, Agenda 2030		Vattentjänstplanen bedöms på lång sikt medföra en positiv inverkan på de globala miljömålen, i synnerhet avseende Miljömål 6 och 11, <i>rent vatten och sanitet för alla</i> respektive <i>hållbara städer och samhällen</i> . Detta då planen syftar till att säkerställa en långsiktig och hållbar vattenförsörjning och avloppshantering.
Nationella miljömål		Vattentjänstplanen bedöms på lång sikt medföra en positiv påverkan med hänsyn till de nationella miljömålen, i synnerhet avseende miljömål <i>"Ingen övergödning"</i> , <i>"levande sjöar och vattendrag"</i> , och <i>"God bebyggd miljö"</i> . Detta då planen syftar till att säkerställa en långsiktig och hållbar vattenförsörjning och avloppshantering.
Översiktsplan		En viktig utgångspunkt för vattentjänstplanen är kommunens översiktsplan, som vägleder beslut om mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen påverkas inte av vattentjänstplanen i dess nuvarande utformning, då vattentjänstplanen i sig utgår ifrån översiktsplanen. Detta bedömningsområde bör bevakas vid framtida bebyggelseutveckling som kan påverka behovet av vattentjänster.

Djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt samt Natura 2000-områden.		Vattentjänstplanens innehåll bedöms inte ha någon påverkan på de Natura 2000-områden som finns inom kommunen eftersom inga åtgärder eller planer som redogörs av vattentjänstplanen kommer utföras inom dessa områden.
Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt		Enligt lag skall mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse ur allmän synpunkt, på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Vattentjänstplanens innehåll bedöms inte ha någon negativ påverkan på hushållning med mark och den fysiska miljön i övrigt i dess nuvarande utformning. Den bedöms ha en positiv påverkan avseende hushållning av vatten.
Annan hushållning med material, råvaror och energi, eller andra delar av miljön		Vattentjänstplanens innehåll bedöms inte ha någon påverkan på annan hushållning i övrigt i dess nuvarande utformning.
Människors hälsa och miljö		Vattentjänstplanen tas fram för att ge en beskrivning av den långsiktiga planeringen av de allmänna VA-anläggningarna, för att säkerställa hållbar och långsiktig VA-försörjning. Vattentjänstplanen bedöms därmed ha en positiv påverkan på människors hälsa och miljö med hänsyn till framtida VA-försörjning och åtgärder för skyfall.
Naturmiljö		Planen i sin nuvarande utformning bedöms inte ha någon påverkan på naturmiljön. Kommunen har för närvarande inga samlade bebyggelser som ingår i kategorin VA-utbyggnadsområden och därmed inga planer på utbyggnad inom närtid. Detta bedömningsområde bör bevakas vid framtida bebyggelseutveckling och detaljplanearbete som kan påverka behovet av vattentjänster. Vid en eventuell framtida utbyggnad behöver de tekniska anläggningarnas placering och utformning utredas och projekteras med hänsyn till dess påverkan på naturmiljö.
Landskap, bebyggelse		Planen i sin nuvarande utformning bedöms inte ha någon påverkan på landskap eller bebyggelse till följd av att inga kommunen för närvarande inte har några samlade bebyggelser som ingår i kategorin VA-utbyggnadsområden och därmed inga planer på utbyggnad inom närtid som kan påverka landskapet eller övriga bebyggelser.
Kulturmiljö		Planen i sin nuvarande utformning bedöms inte ha någon påverkan på kulturmiljön. Kommunen har för närvarande inga samlade bebyggelser som ingår i kategorin VA-utbyggnadsområden och därmed inga planer på utbyggnad inom närtid. Vid en eventuell framtida utbyggnad behöver de tekniska anläggningarnas placering och utformning utredas och projekteras med hänsyn till dess påverkan på kulturmiljö.
Yt- och grundvatten (MKN)		Planen bedöms ha en positiv inverkan på yt- och grundvattens MKN, då flera skyddsåtgärder planeras med hänsyn till skyfall och dagvatten. Åtgärder föreslås vilka minskar exempelvis bräddning. Detta minskar i sin tur föroreningsspridning.
Mark, jord		Planen bedöms för närvarande inte ha någon påverkan på mark eller jord. Vid framtida utbyggnad av VA-anläggningen kan markanspåk bli aktuellt. Kommunen har dock för närvarande inga samlade bebyggelser som ingår i kategorin VA-utbyggnadsområden och därmed inga planer på utbyggnad inom närtid.
Luftkvalitet		Luft och luftkvalitet som miljöaspekt behandlas inte i Vattentjänstplanen. Planen bedöms inte ha någon direkt påverkan på luft.
Infrastruktur		I planen ingår en beskrivning av planerna för befintlig och framtida VA-anläggning. Planeringen redovisar dels vilka behov som finns utifrån framtida VA-försörjning, dels vilka behov som finns avseende den befintliga infrastrukturen.

Klimatpåverkan		Planen i sin nuvarande utformning bedöms inte ha någon direkt påverkan på klimatet. Planen i sig är dock framtagen för att bland annat hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat, med hänsyn till bland annat skyfall vilket anses vara ett positivt bidrag.
----------------	--	---

Denna bilaga är ett komplement till Vattentjänstplanen. Baserat på planens innehåll och ovan redovisade analys bedömer kommunen att vattentjänstplanen i dess nuvarande utformning inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planen har i sin helhet en positiv eller ingen påverkan på ovan nämnda bedömningsområden.

Denna bilaga skall tillsammans med Vattentjänstplanen skickas till Länsstyrelsen för samråd.